

Данилов С. І.

ORCID: 0009-0003-2174-0833

молодший науковий співробітник відділу сучасного Сходу

Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського

Національної академії наук України

м. Київ, Україна

ПІДХІД КАТАРУ ДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Ключові слова: Україна, Катар, російсько-українська війна.

Позиція Катару щодо російської агресії проти України визначається низкою факторів. Серед них можна виділити власний досвід – регіональну ідентичність, потребу враховувати позицію партнерів, які гарантують безпеку країни, економічні інтереси і просування своєї місії посередника в складних конфліктах.

Щодо російсько-української війни Катар був більш чутливий до позиції Сполучених Штатів [1]. Катар і Кувейт позиціонувалися як дві країни РСАДПЗ (GCC), які, принаймні риторично, найбільше підтримували Київ. Через чотири дні після вторгнення росіян в Україну головний дипломат Катару шейх Мухаммад бін Абдулрахман Аль Тані наголосив на “повазі Катару до суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів” [2].

Така позиція Катару відповідає актуальному досвіду країни, яка зазнавала різних форм тиску й агресії з боку більших сусідів. Алі Бакір, науковий співробітник і професор Центру гуманітарних і соціальних наук імені Ібн Халдуна, зазначив: “Чому Катар підтримав Україну, не має бути загадкою. Катар і Кувейт, крім того, що є партнерами США, бачать себе ближчими до України через свій історичний досвід. Як малі держави, затиснуті між набагато більшими та могутнішими державами, обидві страждали від агресивної політики сусідніх країн... Катар зазнав блокади під керівництвом Саудівської Аравії у 2017 році” [3].

Катар провадив революційну зовнішню політику на тлі повстань Арабської весни у 2011–2013 рр., перебував у протилежному до Росії таборі останні 11 років. Однак Катар прораховує свої кроки, щоб залишити можливість відігравати в майбутньому притаманну йому роль посередника. Влітку 2023 року Катар почне свою посередницьку

місію з одного з найскладніших питань – повернення незаконно вивезених до РФ дітей.

Енергетичні інтереси також значною мірою формують погляди Катару. Після російської агресії Доха дістала безпрецедентний шанс захопити європейський ринок газу.

Незважаючи на напруженість між Дохою та Москвою, є приклади прагматичної співпраці двох країн, зокрема у сферах спорту, туризму, інфраструктури та інвестицій. Значні інвестиції Qatar Investment Authority (QIA) у російську нафтову промисловість вплинули на погляди Дохи. Незважаючи на падіння вартості інвестицій QIA в Росії, Суверенний фонд добробуту Катару (SWF) поки що не виводив свої інвестиції з російської економіки.

Війна Росії проти Україною розглядається в Досі як можливість підтримати дипломатичні ініціативи, спрямовані на зміцнення свого статусу. Новий етап залученості Катару в українські справи знаменував візит 28 липня 2023 року прем'єр-міністра, міністра закордонних справ Катару шейха Мухаммада Аль Тані. На цій зустрічі катарська сторона підтримала низку зовнішньополітичних ініціатив України, зокрема Формулу миру, Зернову ініціативу, а також оголосила про виділення 100 млн дол. на гуманітарні програми. Зустріч дала старт катарській місії з повернення українських дітей, незаконно викрадених РФ.

Al Jazeera, яка належить панівній династії Аль Тані, докладає зусиль до збалансованого висвітлення війни Росії проти України [4].

Катар та Кувейт наразі також єдині монархії Затоки, які голосують за засудження порушень прав людини в Криму та підтримують Україну в питанні репарацій. Посол України в Катарі Андрій Кузьменко зазначив, що зараз Катар докладає великих зусиль задля “мобілізації” голосів інших країн регіону на користь України [4].

Література:

1. How do the approaches of Qatar and the UAE differ on Ukraine? // Doha News, 25.03.2022. URL: <https://dohanews.co/how-do-the-approaches-of-qatar-and-the-uae-differ-on-ukraine/>

2. Deputy Prime Minister and Minister of Foreign Affairs Affirms Qatar's Support for UNHRC in Facing Global Challenges (mofa.gov.qa) Ministry of Foreign Affairs. Monday, Feb 28, 2022. URL: <https://mofa.gov.qa/en/qatar/latest-articles/latest-news/details/1443/07/27/deputy-prime-minister-and-minister-of-foreign-affairs-affirms-qatar-s-support-for-unhrc-in-facing-global-challenges>

3. How do the approaches of Qatar and the UAE differ on Ukraine? // Giorgio Cafiero. March 25, 2022. URL: <https://dohanews.co/how-do-the-approaches-of-qatar-and-the-uae-differ-on-ukraine/>

4. Георгій Ерман. Як шейхи допомагають Україні. До чого тут гра престолів, Іран і “нафтовий зашморг” для Росії // BBC News Україна. 19 березня 2023. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cw0ey9r2349o>

УДК 338.2(510)+339.9(510)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-414-9-31>

Дроботюк О. В.

ORCID: 0000-0003-2409-5131

кандидат економічних наук,

старший науковий співробітник

відділу Азіатсько-Тихоокеанського регіону

Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського

Національної академії наук України,

докторант кафедри міжнародної економіки

Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана

м. Київ, Україна

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ РЕФОРМ І ВІДКРИТОСТІ ТА СТРАТЕГІЇ ПОДВІЙНОЇ ЦИРКУЛЯЦІЇ В КИТАЇ

Ключові слова: Ден Сяопін, Китай, нова епоха Сі, подвійна циркуляція, політика реформ та відкритості.

Політика реформ та відкритості Ден Сяопіна, спрямована на модернізацію китайської економіки, підвищення рівня та якості життя, а також інтеграцію Китаю у глобальну економічну систему, була запроваджена в 1978 році задля подолання економічної стагнації унаслідок Культурної революції. Крім того, політика реформ та відкритості була запропонована як альтернатива централізованій командно-адміністративній економіці [3]. На цьому етапі ключовим завданням було поєднання соціалістичних принципів з ринковою економікою [4].

Політика реформ та відкритості характеризується переходом від планової економіки до ринкової, що сприяло розвитку приватного підприємництва та залученню іноземних інвестицій; деколективізацією сільського господарства, що стимулювало індивідуальне фермерство; нарощенням експортноорієнтованого виробництва та зростанням